

Korte studies in Mattheüs (126)

De Bergrede (31)

In Mattheüs 6:1-18 handelt de Heere, zoals we gezien hebben over drie dingen. Het geven van aalmoezen, het gebed en het vasten. Aan het gebed geeft Hij wat extra aandacht. Ja, Hij geeft Zijn discipelen richtlijnen voor het gebed met wat in het christendom als 'het onze Vader' of 'het gebed des Heeren' bekend is komen te staan. Ook van dit gebed stellen we vast dat het in een historische context staat en door de Heere aan Zijn discipelen is onderwezen in Zijn omwandeling op aarde vóór Zijn kruisiging en opstanding. Het is maar zeer de vraag of het echt de bedoeling was dat dit gebed als een ritueel in kerk of voor het eten meermaals per dag moet worden opgezegd.

De aanleiding voor dit onderwijs was waarschijnlijk de vraag van de leerlingen van de Heere, zoals we dat in Lukas 11 lezen.

'En het gebeurde, toen Hij ergens aan het bidden was, dat een van Zijn discipelen tegen Hem zei, toen Hij ophield: Heere, leer ons bidden, zoals ook Johannes zijn discipelen geleerd heeft. Hij zei tegen hen: Wanneer u bidt, zeg dan:

En hier volgt dan het gebed van Mattheüs 6 in enigszins gewijzigde vorm. Het kan best zijn dat de discipelen bij de Bergrede dit helemaal niet hebben gevraagd. De gebeurtenis in Lukas 11 is van een latere datum.

Het gebed dat de Heere onderwees, was duidelijk bedoeld voor hen die 'in het verborgene' baden en niet het loon van mensen zochten, maar het loon van hun 'Vader, Die in verborgene ziet.'

Degenen die baden richtten hun gebed tot hun 'Vader Die in de hemelen is'. Het zou interessant zijn om eens te onderzoeken tot wie Paulus zich in zijn gebeden richtte, die we opgetekend vinden in zijn brieven. Dat gaan we hier nu niet doen, maar een snelle blik in een concordantie leert ons dat Paulus deze aanspreektitel nergens gebruikt voor God. Ik weet, dat zegt op zich niet zo heel veel, maar Paulus gebruikt wel vaak de aanspreektitel 'God en Vader van onze Heere Jezus Christus' (2 Kor. 1:3; 11:31; Ef. 1:3; Kol. 1:3) en dat is toch wat anders.

Dat Israël Hem aan mocht spreken als hun Vader had te maken met hun bevoorrechte positie onder de volken.

'Zij zijn immers Israëlieten; voor hen geldt de aanneming tot zonen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eredienst en de beloften.' (Rom. 9:4).

Op grond hiervan stonden zij tot God in relatie als zonen tot een Vader:

'Doet u dit de HEERE aan, dwaas en onwijs volk? Is Hij niet uw Vader, Die u verworven heeft, Die u gemaakt heeft en u stand heeft doen houden?' (Deut. 32:6).

'Toch bent U onze Vader, want Abraham kent ons niet en Israël kent ons niet. U, HEERE, bent onze Vader, onze Verlosser van oude tijden af is Uw Naam.' (Jes. 63:16).

'Maar nu, HEERE, U bent onze Vader! Wij zijn het leem en U bent onze Pottenbakker: wij zijn allen het werk van Uw handen.' (Jes. 64:8).

'Onder gewezen zullen zij komen, onder smeekbeden zal Ik hun leiden. Ik zal hen doen gaan naar waterbeken, op een rechte weg, waarop zij niet zullen struikelen, want Ik ben Israël tot een Vader en Efraïm – Mijn eerstgeborene is hij.' (Jer. 31:9).

Let op de context van het tweede vers (Jes. 63:16). God wordt aangesproken en er zijn enige overeenkomsten in de bede uit het onze Vader.

Verlosser (vs. 16) – ‘Verlos ons van de boze’ (Mat. 6:13)
Afdwalen (vs. 17) – ‘Leid ons niet in verzoeking’ (Mat. 6:13)

Dat de bidders zich moesten richten tot ‘onze Vader Die in de hemelen is’ is ook niet vreemd. Hij had immers Zijn troon in de hemelen bevestigd. (Ps. 103:19).

Uw Naam worde geheiligd

De eerste bede is om de heiliging van Zijn Naam. Wat betekent dit? Waarom dit gebed? Opnieuw terug naar de wet en de profeten. Want van daaruit sprak en onderwees de Heere.

In de eerste plaats denken we aan Leviticus 22. Door Mozes sprak de HEERE ‘tot Aäron, tot zijn zonen en tot al de Israëlieten’ (Lev. 22:17, 18):

‘U moet Mijn geboden in acht nemen en ze houden. Ik ben de HEERE. U mag Mijn heilige Naam niet ontheiligen, opdat Ik in het midden van de Israëlieten geheiligd word. Ik ben de HEERE, Die u heiligt, Die u uit Egypteland geleid heeft, opdat Ik tot een God voor u ben. Ik ben de HEERE.’ (Lev. 22:31-33).

Het heiligen van de Naam van God is direct gekoppeld aan het houden van de geboden door Israël. Door van Zijn geboden af te wijken, ontheiligden zij Zijn Naam. Zijn volk deed God oneer aan door Zijn Naam niet te weerspiegelen in hun daden. Zij maakten God te schande. En daarom de bede:

‘Uw Naam worde geheiligd’.

God wil dat Zijn Naam eer aangedaan wordt. Dat Zijn Naam in de daden van Zijn volk weerspiegeld zou worden. Zijn belofte is dat Hij daar nu Zelf zorg voor zal gaan dragen. Israël heeft laten zien dat zelf niet te kunnen. God Zelf gaat Zijn Naam heiligen. De eerste bede uit het gebed des Heeren is een gebed op grond van een belofte!

‘Mensenkind, toen het huis van Israël in hun land woonde, toen verontreinigden zij dat met hun weg en met hun daden. Hun weg was voor Mijn aangezicht als de onreinheid van een afgezonderde vrouw. Toen stortte Ik Mijn grimmigheid over hen uit omwille van het bloed dat zij in het land vergoten hadden en vanwege hun stinkgoden waarmee zij het verontreinigd hadden. Ik verstrooide hen onder de heidenvolken en zij werden verspreid over de landen. Ik heb hen geoordeeld overeenkomstig hun weg en overeenkomstig hun daden. Toen zij aankwamen bij de heidenvolken waarheen zij gegaan waren ONTHEILIGDEN zij Mijn heilige Naam, omdat men van hen zei: Deze mensen zijn het volk van de HEERE en toch zijn zij uit Zijn land vertrokken. Maar Ik spaarde hen vanwege Mijn heilige Naam. Het huis van Israël had die ONTHEILIGD onder de heidenvolken waarheen zij gegaan waren. Zeg daarom tegen het huis van Israël: Zo zegt de HEERE: Ik doe het niet om u, huis van Israël, maar om Mijn heilige Naam, die u ONTHEILIGD hebt onder de heidenvolken waarheen u gegaan bent. IK ZAL MIJN GROTE NAAM HEILIGEN, die onder de heidenvolken ONTHEILIGD is, die u in hun midden ONTHEILIGD hebt. Dan zullen de heidenvolken weten dat Ik de HEERE ben, spreekt de Heere HEERE als Ik voor hun ogen GEHEILIGD wordt. Ik zal u uit de heidenvolken halen en u uit alle landen bijeenbrengen. Dan zal Ik u naar uw land brengen.’ (Ez. 36:16-24).

Zie je dat?! De heiliging van Zijn Naam, houdt de terugkeer van het volk naar het land in. We moeten de bede ‘Uw Naam worde geheiligd’ lezen als: Heere, vervul Uw belofte aan Uw volk om het terug te brengen naar het land opdat de heidenen weten dat U de HEERE bent. In de volgende studie nog wat meer hierover.